

Centrum voľného času pri Základnej škole s materskou školou Dlhé Pole

„Efektívne a zmysluplné využívanie voľného času ako nástroj dosahovania osobného rastu.“

VÝCHOVNÝ PROGRAM

Výchovný jazyk	slovenský
Druh zariadenia	štátne
Dátum prerokovania v pedagogickej rade	16.05.2023
Dátum prerokovania v Rade školy	05.06.2023
Platnosť výchovného programu	od 1.9.2023
Zriaďovateľ	Obec Dlhé Pole
Riaditeľ ZŠ s MŠ Dlhé Pole	Ing. Mária Šimuláková

Riaditeľ školy:

Predseda Rady školy: Mgr. Mária Klimová

OBSAH:

- 1. Charakteristika centra voľného času**
- 2. Ciele a poslanie výchovy**
- 3. Formy výchovy a vzdelávania**
- 4. Tematické oblasti výchovy**
- 5. Výchovný jazyk**
- 6. Personálne zabezpečenie**
- 7. Materiálno- technické priestorové podmienky**
- 8. Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove**
- 9. Vnútorný systém kontroly a hodnotenie**

1. CHARAKTERISTIKA CENTRA VOĽNÉHO ČASU

Centrum voľného času je školské zariadenie, ktoré je súčasťou plno organizovanej základnej školy. Počet žiakov závisí od záujmu, ktorý sa zisťuje na začiatku daného školského roka. Interiér centra voľného času je súčasťou školy. Žiaci využívajú telocvičňu, školské ihrisko, učebňu informatiky, cudzích jazykov, školskú dielňu a knižnicu.

Centrum voľného času ako dôležitý partner rodiny a školy plní výchovno-vzdelávacie ciele, rozvíja špecifické nadanie detí, má dôležitú úlohu v prevencii negatívnych sociálnych javov. Zabezpečuje odpočinok po vyučovaní, rekreáciu, nenáročnú záujmovú činnosť. Deti sa učia žiť v kolektíve, spolupracovať a tolerovať sa navzájom. Jednotlivé činnosti výchovy mimo vyučovania rozvíjajú v nich dôležité zručnosti a vedomosti, posilňujú osobnosť každého jedinca, dávajú priestor vlastnej iniciatíve.

2. CIELE A POSLANIE VÝCHOVY

Poslaním centra voľného času je aktívne ovplyvňovať deti a mládež v čase ich detstva, dospievania a rannej dospelosti a to najmä v oblasti ich charakterových vlastností/postojov, praktických zručností a informácií; prostredníctvom aktivít pôsobiť preventívne proti sociálno-patologickým javom a viesť deti a mládež ku kvalitnému a aktívnemu využitiu voľného času pri rešpektovaní detských práv a v úzkej spolupráci s rodinou, školou a širšou komunitou (obce, mesta), kde žijú.

Základným cieľom výchovy v centre voľného času je prispievať k formovaniu a rozvoju celistvej osobnosti (fyzickej, psychickej a sociálnej stránky) detí a mládeže. V centre voľného času ide o cieľavedomé, zámerné pôsobenie na deti a mládež v ich voľnom čase prostredníctvom vytvárania podmienok a zaujímavých príležitostí, možností a ponúk na hodnotné a zmysluplné využívanie voľného času v prospech sebavyjadrenia, sebarealizácie a rozvoja osobnosti vychádzajúc z individuálnych predpokladov a potrieb každého jednotlivca.

Ciele výchovy a vzdelávania v centre voľného času sú:

- rozvíjať spôsobilosti kľúčové pre život v 21. storočí v prepojení na ciele a profil absolventa základného vzdelávania,
- rozvíjať spôsobilosti oceňovať voľný čas ako hodnotu, využívať ho zmysluplne a racionálne pre svoj rozvoj,

- rozvíjať spôsobilosti plánovať a vyberať si vhodné činnosti na participáciu, rekreáciu a relaxáciu,
- podporovať inkluzívny a individualizovaný (diferencovaný, personalizovaný) prístup vo výchove a vzdelávaní, v centre ktorého stojí dieťa, jeho osobnostný potenciál a výchovno-vzdelávacie potreby,
- podporovať podnikavosť, iniciatívnosť, tvorivosť a prirodzenú zvedavosť pri poznávaní sveta okolo seba,
- uplatňovať a chrániť práva dieťaťa v spolupráci s rodinou, zriaďovateľom a ďalšími zainteresovanými stranami (partnermi) podieľajúcimi sa na výchove,
- zabezpečiť oddych a relaxáciu detí po vyučovaní v škole,
- rozvíjať záujmy a napĺňať novo-vynárajúce sa potreby súčasných detí,
- podporovať aktivity vzťahujúce sa ku škole,
- zabezpečovať deťom podmienky na prípravu na vyučovanie.

3. FORMY VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Forma výchovy a vzdelávania v centre voľného času je denná. Uskutočňuje sa na základe prejavu záujmu spravidla popoludní, počas víkendov a školských prázdnin.

4. TEMATICKÉ OBLASTI VÝCHOVY

Ciele a obsah výchovy a vzdelávania v centre voľného času sa vymedzuje v nasledujúcich tematických oblastiach výchovy:

- 1. Oblasť vzdelávacia (enkulturačná/kultivujúca)**
- 2. Oblasť spoločenská (socializačná)**
- 3. Oblasť personalizačná (rozvoj charakteru)**

Centrum voľného času dopĺňa pôsobenie školy, rodiny a širšieho prostredia komunity, kde dieťa a mladý človek pôsobí. Vzhľadom na vekové rozpätie detí, mládeže a návštevníkov centier voľného času (do 30 rokov) ako aj iné osoby sa činnosť centier voľného času orientuje na rozširovanie informácií a vedomostí a ich praktickú aplikáciu v praxi (enkulturačná oblasť), na praktické zručnosti súvisiace so socializáciou podľa stupňa vývoja/veku (spoločenská oblasť) a na vytváranie a upevňovanie charakterových vlastností a osobných postojov (oblasť personalizačná).

Tieto oblasti výchovy nevystupujú ako samostatné a izolované časti. Na úrovni plánovania obsahu výchovy a vzdelávania v konkrétnych centrách voľného času sa prihliada na ich

vzájomné prepájanie, prelínanie a posilňovanie ich vzájomných dopadov na intrapersonálny a interpersonálny rozvoj detí a mladých ľudí v závislosti od ich zrelosti, potrieb a očakávaní.

Charakteristika a ciele tematických oblastí výchovy

Oblasť vzdelávacia (enkulturačná/kultivujúca)

Hlavným cieľom tematickej oblasti výchovy je získavanie, rozširovanie a upevňovanie vedomostí a praktických zručností v oblasti vedy, kultúry, športu v prepojení na vyučovacie predmety a tak prispievať k lepšej orientácii pri príprave na vstup do sveta práce, objavovaní a rozvíjaní talentu u detí a mladých ľudí.

	Ciele vzdelávacej (enkulturačnej/kultivujúcej) oblasti výchovy
1.	Upevňovať a rozširovať vedomosti a praktické zručnosti z oblasti vedy a techniky, umenia, kultúry, športu a iných oblastí podľa záujmu, potrieb a očakávaní detí, mladých ľudí a iných osôb
2.	Objavovať a rozvíjať nadanie/predispozície pre rôzne oblasti vedy a techniky, umenia, kultúry, športu a iných oblastí.
3.	Byť schopný rozpoznať svoje predpoklady a preferencie pre vstup do sveta práce.

Spoločenská (socializačná) oblasť

Hlavným cieľom tematickej oblasti výchovy je rozvíjať kompetencie dôležité pre budovanie zdravých vzťahov jednotlivcov v rámci užšej komunity (rovesníci, priatelia) a vo vzťahu k širšej komunite (škola, sídlisko, mesto, región, štát).

	Ciele spoločenskej (socializačnej) oblasti výchovy
1.	Posilňovať komunikačné zručnosti (sebaprezentácia, argumentácia a pod.) a rozvíjať efektívnu a rešpektujúcu komunikáciu.
2.	Rozvíjať zručnosti kooperácie a spolupráce.
3.	Posilňovať citlivosť, toleranciu, solidaritu a rešpektujúce správanie voči znevýhodneným alebo vylúčeným skupinám.
4.	Získavať informácie a prejavovať zručnosti vedúce k posilneniu demokracie (škola, mesto, širšia komunita).
5.	Aplikovať princípy udržateľného rozvoja v praxi (príroda, spoločnosť a i.).
6.	Prejavovať ochotu a schopnosť osobne prispieť k riešeniu rôznych výziev v skupine, širšom okolí, spoločnosti a pod.

Personalizačná oblasť (rozvoj charakteru/rozvoj osobnosti)

Hlavným cieľom tematickej oblasti výchovy je budovaniu charakteru mladého človeka najmä v oblasti postojov, ktoré sú zamerané na proaktívny prístup k životu, odolnosť, flexibilitu, kritické myslenie, schopnosti rozvíjať sa a byť tvorivý pri hľadaní riešení v rôznych oblastiach života.

	Ciele personalizačnej oblasti výchovy
1.	Posilňovať schopnosti usmerňovať/ovládať svoje emócie, myšlienky a správanie.
2.	Posilňovať schopnosť zvládať zmeny, neistotu a čeliť výzvam.
3.	Rozvíjať schopnosť učiť sa a chápať/oceňovať jej význam a prínos pre sebarozvoj a rozvoj ostatných.
4.	Rozvíjať schopnosť kritického posúdenia informácií pre nachádzanie inovatívnych riešení.

5. VÝCHOVNÝ JAZYK

Výchovným jazykom centra voľného času je slovenský jazyk, ktorý je úradným jazykom Slovenskej republiky. Snahou centra voľného času je, aby deti používali spisovný jazyk nielen v písomnej, ale aj v ústnej podobe.

6. PERSONÁLNE ZABEZPEČENIE

Centrum voľného času je funkčnou súčasťou Základnej školy s materskou školou Dlhé Pole. Výchovná činnosť je zabezpečená pedagogickými zamestnancami aj rodičmi a členmi obecnej komunity.

7. MATERIÁLNO-TECHNICKÉ A PRIESTOROVÉ PODMIENKY

Výchovný proces prebieha v budove školy, v telocvični, na externých športoviskách, prípadne v katastri obce Dlhé Pole. Sporadicky dochádza v záujme naplnenia cieľov výchovného procesu k vycestovaniu mimo kataster obce.

8. PODMIENKY PRE ZAISTENIE BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVIA PRI VÝCHOVE

Bezpečnosť detí je jednou z hlavných podmienok práce centra voľného času. V tejto oblasti sa zameriavame predovšetkým na skutočnosti:

- zabezpečiť pohyb detí v priestoroch, ktoré neohrozujú ich zdravie a život
- zabezpečiť dohľad a bezpečnosť pri jednotlivých činnostiach
- poučovať deti denne o bezpečnom správaní
- viesť deti k zodpovednosti za svoju bezpečnosť a bezpečnosť kamarátov
- mať k dispozícii lekárničku v prípade potreby poskytnutia 1. pomoci

Škola, ktorej je centrum voľného času súčasťou, realizuje pravidelné kontroly bezpečnosti a ochrany zdravia a odstraňuje nedostatky podľa výsledkov revízií s cieľom vytvoriť bezpečné a zdravie vyhovujúce prostredie.

9. VNÚTORNÝ SYSTÉM KONTROLY A HODNOTENIA

Pri hodnotení činnosti centra voľného času sa budeme zameriavať na prácu vedúcich jednotlivých krúžkov.

Nástroje hodnotenia:

- spätná väzba od rodičov,
- spätná väzba od žiakov,
- pozorovanie detí pri činnosti.

Kontrolná činnosť spočíva v hodnotení vedúcich krúžkov:

- vedením školy,
- rodičmi,
- deťmi,
- štátnou inšpekciou,
- ostatnou verejnosťou.

Kontrolná činnosť spočíva v kontrole:

- výchovno-vzdelávacieho procesu,
- pedagogickej dokumentácie,
- materiálneho vybavenia a využívania prostriedkov školy.